

Həmrəylik qərbi azərbaycanlıların doğma yurda qayıdacaqlarına böyük inam yaradır

Xalqın taleyi ilə bağlı böyük ideyalar yalnız fenomen şəxsiyyətlərin əzmkar fəaliyyəti ilə gerçəkləşir. Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi, onların təşkilatlanması prosesini daim diqqət mərkəzində saxlayan Ulu Öndər Heydər Əliyev həmrəylik gününü təsis etməklə xalqın birləşməsinə və ideoloji həmrəyliyinə nail olmuşdur.

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününün əsası 1989-cu il dekabrın sonlarında Naxçıvan-da İranla sərhədlərin dağılması zamanı qoyulub. 1991-ci il dekabrın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının birliyini yaratmağın əhəmiyyətini nəzərə alaraq 31 dekabr tarixini Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü elan edib. Bu təşəbbüs mərkəzi hakimiyyətin də dəstəyini qazanıb və artıq Yer kürəsində yaşayan bütün azərbaycanlılar bu günü bayram kimi qeyd edirlər.

31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü dünyanın 70-dən çox ölkəsində yaşayan 50 milyondan çox azərbaycanlı ilə əlaqələr qurmaq, onlar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq işində mühüm rol oynayır. Belə bir günün qeyd edilməsi bütün dünya azərbaycanlıları tərəfindən artıq bir zərurətə və mədəni ehtiyaca çevrilmişdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli həmrəylik sahəsində xidmətlərini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin "Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi haqqında" 2006-cı il 8 fevral tarixli sərəncamı ilə həmin il martın 16-da Bakıda keçirilən növbəti mötəbər toplantı xaricdə yaşayan azərbaycanlıların diaspordan lobbilyə çevrilməsi istiqamətində yeni addım olmuş, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində əhəmiyyətli rol oynamışdır. 2011-ci il iyulun 5-6-da III, 2016-cı il iyunun 3-4-də IV qurultayların keçirilməsi ilə diaspor quruculuğu işinə əsaslı töhfələr vermişdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" şüarı ilə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarının 2007-ci il martın 9-da Bakıda keçirilən Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I Forumu da bütün türkdilli xalqların həyatında mühüm hadisəyə çevrilmiş, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin türk dünyasının birliyinə verdiyi əhəmiyyətin parlaq təzahürü kimi tarixə düşmüşdür.

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı xaricdə yaşayan soydaşlarımızın düşmənin və anti-Azərbaycan dairələrin məkrli təxribatlarına qarşı cəsarətli etirazları, Azərbaycan həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaları xalqımızın möhtəşəm Qələbəsinə layiqli töhfə olmuşdur. Bu gün Azərbaycan həmişəkindən daha güclüdür. Bu gücün təməlində təkə iqtisadi və hərbi qüdrətimiz deyil, həm də sarsılmaz birliymiz dayanır. Ona görə də harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, milli birlik və həmrəylik ideyaları soydaşlarımızı birləşdirən əsas dəyərlər kimi hər birimizin düşüncəsinə hakim kəsilməlidir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli qürur rəmzinə çevrilmiş müdrik "Hər bir insan üçün onun milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!" ifadəsi dünya azərbaycanlılarının milli birliyinin və həmrəyliyinin təmin edilməsi, Azərbaycan dövləti və dünya azərbaycanlılarının əlaqə-

lərinin möhkəmləndirilməsi, qarşıya çıxan problemlərin həllində sözlərin birləşdirilməsi, dilimizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanması üçün dəyərli və əbədi öyüddür.

Ona görə də dahi şəxsiyyətin dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin, birliyinin təmin edilməsi ilə bağlı ideyaları hər zaman aktualdır.

Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev həmin işi bu gün uğurla davam etdirir. Bunun ən bariz nümunəsi hazırkı Ermənistan ərazisindən kütləvi şəkildə deportasiya olunmuş azərbaycanlıların və onların varislərinin ictimai-mədəni birliyinə nail olmaq üçün 2022-ci ilin ikinci yarısında Azərbaycan Qaçqınlar Cəmiyyətinin bazasında Qərbi Azərbaycan İcmasının yaradılmasıdır. İcmanın məqsədi müxtəlif vaxtlarda etnik mənsubiyyətinə görə Qərbi Azərbaycandan kütləvi şəkildə deportasiya olunmuş azərbaycanlıların və onların varislərinin ictimai-mədəni birliyinə nail olmaqla onların hüquqlarının beynəlxalq müstəvidə bərpası, həmin ərazilərdə Azərbaycan xalqının yaratdığı tarixi-mədəni irsin öyrənilməsi, təbliğ olunması və tam məhv olunmasının qarşısının alınması, soydaşlarımızın doğma yurdlarına qayıtmaq hüququnun təmin edilməsi və birgəyaşayışa nail olunmasından ibarətdir.

Prezident İlham Əliyev 3 il öncə - dekabrın 24-də Qərbi Azərbaycandan olan bir qrup ziyalı ilə görüşündə bu məsələlərlə bağlı demişdir: "Qərbi Azərbaycan bizim tarixi torpağımızdır, bunu bir çox tarixi sənədlər təsdiqləyir, tarixi xəritələr təsdiqləyir, bizim tariximiz təsdiqləyir. Ancaq əfsuslar olsun ki, ermənilər Qarabağdakı kimi, Qərbi Azərbaycanda da bizim bütün tarixi, dini abidələrimizi yerlə yeksan ediblər, dağıdıblar, azərbaycanlıların tarixi irsini silmək istəyiblər, ancaq buna nail ola bilməyiblər. Çünki tarix var, sənədlər var, xəritələr var. Bu binada nümayiş etdirilən, XX əsrin əvvəllərinə təsadüf edən xəritə bir daha onu göstərir ki, Qərbi Azərbaycan tarixi Azərbaycan diyarıdır, şəhərlərin, kəndlərin adları Azərbaycan mənşəlidir və biz yaxşı bilirik ki, indiki Ermənistan ərazisində tarixboyu Azərbaycan xalqı yaşayıb. İndi əsas vəzifə ondan ibarətdir ki, dünya ictimaiyyəti də bunu bilsin. Artıq bu istiqamətdə işlər başlamışdır. Ancaq əminəm ki, icma bu işləri daha məqsədyönlü şəkildə və nəticəyə hesablanmış tərzdə aparacaqdır".

Bu barədə Qərbi Azərbaycan İcması Ağsaqqallar Şurası sədrinin müavini, Əməkdar elm xadimi Vəqif Şadlinski müxbirimizə açıqlamasında demişdir:

- Təleyüklü məsələlərdə Prezident İlham Əliyevin ideyalarını, fərman və sərəncamlarını rəğbətlə dəstəkləyən qərbi azərbaycanlılar icmanın ətrafında daha mü-təşəkkil formada birlik, həmrəylik nümayiş etdirirlər. İcmada Müşahidə, Ağsaqqallar, Ziyahılar, Qadınlar və Qəyyumlar şuraları, İdarə Heyəti, Nəzarət-Təftiş Komissiyası, Gənclər Birliyi, xarici ölkələrdəki nümayəndəliklər ki-

mi strukturlar fəaliyyət göstərir. 8 yanvar 2023-cü ildə Qərbi Azərbaycan İcmasının tərkibində Elm komissiyası yaradılıb. 2023-cü ilin yanvarında müəllifi və təşəbbüskarı Prezident İlham Əliyev olan qərbi azərbaycanlıların Ermənistanla qayıtmaları, qayıdıbdan sonra onların Azərbaycan Respublikası ilə maneəsiz əlaqələrinə imkan verilməsi, Ermənistan-dakı mədəni irs nümunələrinin qorunması məsələlərini özündə ehtiva edən Qayıdış Konsepsiyası, 2024-cü ilin oktyabrında isə Azərbaycan Milli Məclisində Qərbi Azərbaycana Qayıdış üzrə Təşəbbüs Qrupu yaradılmışdır. Beləliklə, Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistanla qayıdış mövzusunun regional və beynəlxalq miqyasda, parlamentlərarası münasibətlərdə əlaqələndirmək imkanı əldə etmişdir.

Qürurverici haldır ki, icmanın fəaliyyətə başladığı ilk aylarda BMT-nin katibliyi Qərbi Azərbaycan İcmasının beynəlxalq ictimaiyyətə müraciətini BMT Təhlükəsizlik Şurasının, Baş Assambleyasının, İqtisadi və Sosial Şurasının rəsmi sənədi kimi yayıb. Bununla 190-dan çox ölkə məsələ barədə xəbərdar olub.

İcma üzvlərinin sayındaildən-ile artım müşahidə edilir, icmanın fəaliyyət coğrafiyası genişlənir. Hazırda Qərbi Azərbaycan İcmasının Gəncə, Sumqayıt şəhərlərində, habelə Goranboy-Naftalan bölgəsində nümayəndəlikləri və digər rayonlarda ofisləri fəaliyyət göstərir. Azərbaycandan kənarda Niderlandda nümayəndəlik açılıb. Qardaş ölkə olan Türkiyədə isə bu gün təxminən 1,5 milyon nəfərdən çox qərbi azərbaycanlı yaşayır. Qərbi Azərbaycan İcmasının ideya xəttini və fəaliyyətini dəstəkləyən Türkiyənin İzmir şəhərində icmanın Türkiyə ofisi yaradılıb.

Nümayəndəliyin fəaliyyət istiqamətləri arasında Qərbi Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, görkəmli şəxsiyyətləri haqqında ictimaiyyəti məlumatlandırmaq, ardıcıl şəkildə Qərbi Azərbaycandan deportasiya olunan 300 mindən çox soydaşımızın beynəlxalq səviyyədə haqq və hüquqlarının bərpa olunması istiqamətində beynəlxalq təşkilatlarla işi gücləndirmək kimi məsələlər yer alır.

Sovet hökumətinin dəstəyi ilə öz tarixi torpaqlarından, dədə-baba yurdlarından zorla qovulan azərbaycanlılar Orta Asiya ölkələrində də çoxluq təşkil edir. Bununla ötən ilin sentyabr-oktyabr aylarında "Özbəkistanda yaşayan qərbi azərbaycanlılar" İctimai Birliyinin yaradılması da təsdiq edir. İctimai Birliyə əslən Qərbi Azərbaycanın Basarkeçər rayonunun Bala Məzrə kəndindən olan İlham Yusif oğlu Abdullayev rəhbərlik edir. Birliyin üzvləri öz ata-baba torpaqlarına qayıtmaq amalı ətrafında sıx birləşmələrini yüksək dəyərləndirir, Azərbaycan dövlətinin, Prezident İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycanla bağlı yürütdüyü siyasətə tam dəstək olduqlarını deyirlər. Onlar da 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü böyük təntənə ilə qeyd edən öz doğma torpaqlarından uzaq düşmüş digər soydaşlarımız kimi bu həmrəyliyin işığında öz yurdlarına qayıdacaqlarına böyük inam bəsləyirlər.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"